

Dinleme ve Okuma Sanat

Dinleme SanatGnlk ip mnasebetlerimiz, sosyal hayatmz ve tahsilimiz bizi, dinleme kabiliyetini devaml kullanmak ve geliştirmeye iter. yi bir dinleyici olabilmek iin dinlemenin tekniğini bilmek, başarı iin ok nemlidir.Dinleme, konuşma ve yazma faaliyetinin vazgeilmez bir parasdr. Konuştuğumuz veya yazdğmzda fikirlerimizi ve duygularmz başka naklediyoruz; dinlemede ise faaliyetin istikameti ters yndedir; yani verici değil alc olmaktr. yi konuşan kimseler, hep iyi ve dikkatli dinlemekte de phret yapmplardr. Karşmzdağını dinlemek ve ona sz hakk vermek, nezaketin de vazgeilmez artdr. Duymak, dinlemek midir? Pphesiz ki hayr. Duymak, ses dalgalarnn kulağa arpmas; dinlemek ise ipitilene kavramak ve zihinde saklamak demektir. Bazen ipittiğimizi hatrlayamayz unk dinlememipizdir.Dinlemede randman artrmak iin daha nceden hem zihnen, hem de bedenlen hazrlanmak gerekir. nce elimizdeki meguliyetleri bir tarafa koymal, mmkn olduğu kadar konuşmacya yakn gelmeli, rahat bir ekilde oturmal, hatta kğt kalem hazrlayarak, not alabilecekle bir vaziyette beklemelidir.Hatibin konuşmasna başndan yetipmek gerekir. Bir ap cmlenesini kayrmakla bazen konuşmann mantk silsilesini sezemez duruma dpebiliriz.Dinlemeye zihnen hazrlanmak ise hatibin syleyeceklerini nceden tahmin etmek ve konuyla ilgili ahs mlumatmz hatrlamaya alpmakla olur. Sanki bizzat siz konuşmak zorunda kalacakmpsnz gibi sylenecikleri dbnmek ve planlamak da byk fayda sağlar. yi ve ciddi bir dinleyici, dinleyeceği konunun materyalini inceler ve konuya mmknse nceden hazrlanr.Konuşma esnasnda ise pyle davranmaldr:1. Bir hatip, bir nokta zerinde nemle durmak isterse, misal verme yoluna gider. O esnada siz de kendi tecrbelerinizi dbnerek, konuyu aklğa kavuşturacak rnekler bulmaya alpn.2. Hatibin fikrini kabul etmiyorsanz, zihninizi bu istikamette alpt da konuşmay kayrmaynz. Dinlerken ana gaye syleneni iyi anlamaktr; tenkit ancak iyi anladktan sonra olabilir.3. Hislerinize kaplmaynz. Dinlemenin dbmanlarndan biri de hatibe karş duyulan antipati vs.dir. Hatibin elbisesi, yz, jestleri vesaireyi beğenmezseniz bunu yenmeye puurlu bir gayret sarf ediniz; kendinizi konuya vererek, hatibin davranp ve grnpne aldymaynz.4. Hatibin fikirlerini kendi kelimelerinizle tekrar ediniz.5. Konuşmann emasn gz nnde tutunuz.6. Konuşmacnn fikirlerini, anlatm usuln sezmeye alpnz. 7. Kendi db avantajnz değerlendiriniz.Normal olarak, dbnen kişi, konuşmacdan ok daha hzly gider. Bu fark ise zihnimizin dağlyp başka konulara sramasna sebep olabilir. Bu dağlmay nlemek i dbncemizi, a. Sylenenleri tekrarlamak, zetlemek, kendi kelimelerimizle yeniden ifade, b. Konuşmacnn syleyeceklerini tahmin etmek yolunda kullanabiliriz.c. Hatibin konuşmalarn not ediniz. Bir konuşmacy dinlerken not alanlarn, almayanlardan daha iyi dinledikleri, anlamada daha başarly olduklar tespit edilmiştir. O hlde dersler gibi konferanslar ve diğer hitabelerde, not alma alpkanlğn kazanmalyz.d. stisnai baz durumlar dpnda yannzda ki konuşmaya kalkpmaynz. Bu tr hareket yannzda kileri rahatsz ettiği kadar hatibi de zer.  bir nezaketsizlik saylyr. Okuma SanatOkuma, mesleğimizde ilerlemek, kltrmz genişletmek, ve doğru dbnmek, konuşmak ve yazmak iin mutlaka art olan bir alpmadr. Ak hava gezintili oyunlar, jimnastik bedenimizi nasl geliştirirse, gzel bir eseri okumak da ylece zihnimizi geliştirir, duygularmz yceltir. Ksack mrmzde sadece ahs gzlem ve tecrbeyle ne kadar edinebiliriz? Hlbuki okuma yoluyla yzyllarn duygu, fikir ve tecrbelerini birka saat iine sğrabilir, o kitaptaki grplerle fikrimizi zenginleptirebiliriz. ğretmenin ders anlatmas, projeksiyonlar, filmler, konferanslar vb. biraz sonra geen, gittike snen tesirlere sahiptir; kitap ise daima yanmzda kalr, her zaman mracaat edebileceğimiz, el altnda bulunan bir kaynak olur. Bugn, bir meslekte ilerlemek ve mtehasss olmak iin o meslekle ilgili yazlarn, yaynlarn tmn takibe alpmak gerekir. Bir problemin cevabn, sorulduğu cevaplandırabilmekten ziyade, o cevabn hangi kitaplarda ve yaynlarda bulunacağnn bilinmesi isteniyor. Btn bu saylanlar bize, okumann, ok okumann ne kadar gerekli olduğunu gstermektedir. O hlde aydn bir kimsenin, iyi bir okuma alpkanlğ ve sevgisine sahip olmas gerekir.Okuma tutkularn en asilidir. Byk yazarlar, mrlerinin yarsn okumakla geirmişlerdir. Montesquieux, “eyrek saatlik bir okumann gideremediği kederim olmamptr.” der. Alphonse Daudet, yağly bir dostuna: “Gzel kitaplar okuyun.” diye tavsiyede bulunmuştu. Her gn 20-30 sayfa okumakla, kltrmz ksa zamanda genişler; ayrca dilin zenginliği, sz syleyişteki gzellik, zellikle edebiyat statlarnn aheserlerini okumakla sağlanr. ağnn en parlak hatibi saylan ve dile hkimiyetiyle tannan Johunberight, ancak ok kitap okumak sayesinde o seviyeye ykselmişti.Okunmas gerekli peyler ok fazla olduğuna gre, nce bir seim yapmak bahis konusudur; zaman snrl ve kymetli olduğu iin ne tr kitaplar okumamz gerektiğini dbnmek zorundayz. Bu hususta ilk tavsiye, emek ekilerek hazrlanmp, ilgililerin takdirine mazhar olmuş, ciddi kitaplar, setiğimiz konuya dair birinci elden kaynak eserlerin okunmasdr. d, ticar hrsla alelacele ykarlmp, dbk kaliteli kitaplara itibar olunmamaldr. Asil eseri, taklit ve değersiz eserden ayrmak iin l, yazarn o konudaki salhiyet ve ehliyet derecesidir. kinci bir nokta, basknn kalitesidir; tashihsiz, indekssiz, iindekiler ksm dahi olmayan bir eser aslnda gzel de olsa okuyana fayda sağlamaz.Bazen iyi bir kitap okunurken de (genellikle konunun derinliğinden dolay) isteksizlik duyulabilir. Bu takdirde kendimizi biraz zorlamalyz; sevmediğimizi bile anlamaya kendimizi alptrmalyz ki anlamamp olduklarmz sevebilelim. Al pairi Goethe, mrnn son yllarnda (1830’da): “Okumay ğrenmek sanatlarn en

gcdr... Hayatmn seksen yln bu iğe verdim. Yine de kendimden memnun olduğumu syleyemem.” demiğtir. nemli olan bir soru da budur: “ok yazar ve epitli kitap m okumal, yoksa az m?” Bir sr yazar ve her neviden eser okumak kararszlyđa ve maym iptahllyđa almettir; mesleğimizde ilerlemek ve kltrmz geliğtirmek iin konularda da bir yapmak ve setiğimiz konuda derinleğmeyi planlamak daha doğrudur. *Prof. Dr. Mahmud Esad Coğan / Dilimiz Kltrmz, S. 27-28-31-32